

Období

Hurikány

**Fernanda
Melchorová**

Přeložila
Anežka Charvátová

Období hurikánů

Vyšlo také v tištěné verzi

**Pa
se
ka**

Fernanda Melchorová

Období hurikánů – e-kniha

Copyright © Paseka, 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Období hurikánů

Fernanda Melchorová

Období hurikánů

Přeložila Anežka Charvátová

Vychází s podporou Ministerstva kultury ČR

TEMPORADA DE HURACANES

Copyright © Fernanda Melchor, 2017

Published by arrangement with Michael Gaeb Literary Agency, Berlin

Translation © Anežka Charvátová, 2021

Illustration © Filip Hřiba, 2021

ISBN tištěné knihy: 978-80-7637-180-4

ISBN ePUB: 978-80-7637-299-3

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7637-301-3

ISBN PDF: 978-80-7637-300-6

Ericovi

*I on přece vystoupil
z frašky všedních dní;
I on se pak proměnil
k nepoznání;
Dal vzniknout děsivé kráse.*

W. B. Yeats

Easter, 1916

*Některé z událostí, o nichž se tu vypráví, jsou
skutečné. Všechny postavy jsou smyšlené.*

Jorge Ibar Güengoitia

Mrtvé

Dostali se k zavlažovacímu kanálu úžlabinou stoupající od řeky s praky nachystanými na bitvu a s přimhouřenýma očima, téměř slepenýma v poledním žáru. Bylo jich pět a jenom vůdce měl na sobě plavky: červeně plápolaly mezi nizoučkými žíznivými rostlinami cukrové třtiny na počátku května. Zbytek party za ním běžel v trenýrkách, všichni čtyři měli holínky, všichni čtyři na střídačku vlekli kyblík s drobnými oblázky, které to ráno vylovili z řeky; všichni čtyři se divoce mračili s takovým odhodláním se obětovat, že ani ten nejmenší z nich by se neodvážil přiznat, že má strach, když se opatrně plížil za svými kumpány s nataženou gumou praku v ruce, s kamínkem v koženém polštářku, připravený rozbít hlavu každému, kdo by mu zkřížil cestu, kdyby se ozvalo znamení, že je to léčka, třeba kdyby se rozkřičel tyran bentevi hlídající v korunách stromů za jeho zády, zaprasvalo prudce rozhrnované listí nebo zasvištěly kamínky rozrážející vzduch před jejich obličejí, horký vítr unášel po téměř bílém nebi éterické kondory a okolní puch je praštil do obličejí hůř než hrst

písku, člověk měl chuť si odplivnout, aby se mu ten zápach nedostal do útroby, čpělo to tolik, až to bralo odhodlání postupovat dál. Ale vůdce ukázal na okraj úžlabiny a všech pět se po čtyřech plazilo po suché trávě, všech pět semknutých jako jedno tělo, kolem bzučely zelené masačky, až konečně rozeznali, co to tam čouhá ze žluté pěny na vodě: obličej mrtvoly hniající mezi rákosím a igelitáky, které tam zavál vítr ze silnice, snědá tvář, na níž se hemžila myriáda černých užovek a která se usmívala.

Říkalo se jí Šamanka stejně jako její matce: nejdřív Mladá šamanka, když stará s tím svým léčením a zaříkáváním začínala, a pak prostě Šamanka, jak tehdy došlo k sesuvu půdy a ona zůstala sama. Jestli někdy měla jiné jméno, zapsané na papíře rozežraném stářím a červy, možná zahrabaném v některé z matčiny skříní přecpaných igelitáky, špinavými hadry, vytrženými prameny vlasů, kostmi a zbytky jídel, jestli někdy měla nějaké skutečné jméno a příjmení jako ostatní lidé v městečku, tak se to nikdy nikdo nedozvěděl, dokonce ani ženské, co k ní chodívaly v pátek, nikdy neslyšely, že by na ni matka volala nějak jinak. Vždycky jenom hej, káčo, huso, holka zatracená, jen luskla prsty, aby Mladá přišla, aby zmlkla nebo prostě aby dala pokoj, tiše si zalezla pod stůl a nechala ji poslouchat stížnosti ženských, líčení prošpikované vzlykáním všech jejich soužení, neduhů a strastí, vyprávěly jí sny o mrtvých příbuzných, hádky s živými, a hlavně mluvily o penězích, skoro vždycky šlo o peníze, ale taky o manžely a ty šlapky od silnice, já nechápu, jak mě může opustit zrovna

ted, když je nám spolu tak dobře a mám tolik plánů do budoucna, pobrekávaly, a to všechno proč, kvílely, lepší bude rovnou umřít a hotovo, ať po nich už nikdo ani nevzdechne, a cípem zástěry si utíraly tvář, kterou si pak stejně zakryly, když od Šamanky odcházely, aby se náhodou nedostaly do řečí, člověk nikdy neví, lidi tu každého hned pomluví, ještě by se klevetilo, že zašly za Šamankou, protože se chtěly někomu pomstít, objednat si nějaké uřknutí, uškodit rajdě, co se jim snaží vyfouknout muže, lidi si vždycky navymýšlejí kdeco, když ona si přitom jen úplně nevinně přišla pro obklad na žaludek pro toho svýho haranta, co má zácpu, protože se přejedl brambor, spráskal jich celý kilo, nebo pro čaj na zahrnutí únavy, mazání na bolesti břicha, anebo si prostě jen tak chvíli sednout do kuchyně a vypovídat se, ulevit si od žalu, od bolesti, která jim svírala hrdlo beznadějí. Šamanka totiž poslouchala a Šamanku zjevně nic hned tak nevyděsilo, vždyť se dokonce šušovalo, že kvůli prachům sprovodila ze světa vlastního muže, a to nebyl jen tak někdo, ale sám Manolo Conde, prý kvůli jeho prachům, domu a pozemkům, don Manolo totiž zdědil po otci stovku hektarů polí a pastvin a ty postupně po kouskách rozprodával předákovi cukrovarnického syndikátu, aby nemusel nikdy pracovat a mohl

si žít z renty, obchody mu prý vždycky šly na levačku, ale latifundie byly tak rozlehlé, že když don Manolo umřel, pořád ještě zbýval dost velký flák půdy, která slušně vynášela, a to tak, že Manolovi synové, dva už dospělí dostudovaní kluci, které kdysi udělal ve městě Montiel Sosa své zákonné manželce, přifrčeli do vsi, jakmile se dozvěděli tu zprávu: infarkt myokardu, řekl jim doktor z Villy, když chlapci dorazili do domu uprostřed plantáží cukrové třtiny, kde se nebožtík před pohřbem oplakával, a přímo tam přede všemi řekli u rakve Šamance, že má den na to, aby se spakovala a vypadla z domu i z kraje, to se snad zbláznila, jestli si myslí, že oni dovolí, aby si taková coura přivlastnila otcův majetek: pozemky, dům, ten dům, který tam ještě po všech těch letech pořád stál načerno, záměr byl velkolepý, ale provedení za moc nestálo, jak bylo příznačné pro sny dona Manola, schodiště a terasu zdobili sádroví cherubíni, pod vysokánskými stropy hnízdili netopýři a někde v tom domě prý byly ještě stále schované peníze, hromada starých zlatáků vyražených ke stému výročí nezávislosti, které don Manolo zdědil po otci a nikdy nedal do banky, a taky diamant, prsten s diamantem, který nikdo nikdy neviděl, dokonce ani synové ne, ale kámen prý byl tak velikánský, že se zdál falešný,

tahle relikvie kdysi patřila Manolově babičce, paní Chucitě Villagarbosové de los Monteros de Conde, tudíž podle světských i božích zákonů teď na ni má nárok matka obou chlapců, zákonná manželka dona Manola před Bohem i před lidmi, a ne tahle přivandrovalá cuchta, rajda a vražednice Šamanka, co si hraje na velkou dámu, ale je to jen běhna, kterou don Manolo vytáhnul z pralesní kuči a přivedl si ji do domu, aby měl v samotě zdejších plání s kým ukájet svoje nejnižší pudy. Prostě skrz naskrz prohnílá ženská, protože kdovíjak se dozvěděla, možná jí to našeptal sám ďábel, mysleli si mnozí, že vysoko v kopcích rostou takové zvláštní byliny, skoro až nahoře u starobylých rozvalin, což jsou prý hroby dávných předků, tvrdí lidi z vlády, původních obyvatel, co v tomhle kraji žili mnohem dřív, přišli prý sem dávno před Španěláky, kteří když tohle všechno uviděli ze svých lodí, prohlásili kopyto platí to, celá tahle země je naše a kastilského království, a pak zbylí domorodci museli utéct do hor a o všechno přišli, i o kameny těch svých chrámů, které nakonec zavalilo bahno a zůstaly pohřbené pod kopcem, když se tehdy v osmasedmdesátém přihnal hurikán a způsobil sesuvy půdy a lavina bahna a kamení pohřbila víc než stovku lidí z La Matosy a taky ty rozvaliny,

u kterých prý rostly ty byliny, co Šamanka natrhala a uvařila z nich jed bez barvy, bez chuti a bez zápachu, po kterém nezůstala žádná stopa, protože dokonce i doktor z Villy prohlásil, že don Manolo umřel na infarkt, ale přitroublí synátoři tak dlouho omílali, že Manola otrávila Šamanka, až si to začali myslet všichni a připsali jí na vrub i smrt Manolových synů, protože přímo v den pohřbu je na silnici zkosila zubatá, když jeli v čele smutečního průvodu na hřbitov ve Ville; oba je rozšmelcovala hromada železných prutů, které se uvolnily z kamionu jedoucího před nimi, na fotkách otištěných den nato v novinách bylo vidět jen zakrvácené železo, úplná hrůza, tu strašlivou nehodu nikdo nedokázal vysvětlit, jak se mohlo stát, že upevněné pruty vyklouzly z řemenů a prorazily čelní sklo a ty dva v autě prošpikovaly, samozřejmě se toho hned někdo chytil a začal trosit, že za to může určitě Šamanka, že je uřkla, že ta skrz naskrz prohníla ženská uzavřela smlouvu s ďáblem, aby nepřišla o dům a pozemky, získala od něho nadpřirozenou moc, a někdy v té době se Šamanka zavřela doma a úplně přestala vycházet, nevylézala ve dne ani v noci, možná ze strachu před pomstou rodiny Condeových, možná proto, že něco schovávala, že měla nějaké tajemství, od kterého se nechtěla hnout

ani na krok, že něco v tom domě nechtěla nechat bez ochrany, a vyhubla na kost a pobledla a dívat se jí do očí bylo o strach, protože asi zešílela, jídlo jí nosily ženské z La Matosy výměnou za to, že jim pomáhala, míchala pro ně mastičky, vařila odvary z bylinek, které sama pěstovala na záhoncích na dvorku nebo pro ně posílala ženy nahoru na kopec, když ještě kopec stál. A někdy tou dobou taky lidi začali vídat okřídleného tvora, co po nocích pronásledoval muže, když se po polních cestách vraceli z vesnice do vesnice domů, drápy měl vytasené, aby je rozsápal, nebo možná aby je popadl a odnesl do pekla, a z očí tomu netvorovi šlehaly děsivé plameny; tou dobou se taky začalo šuškat o soše, kterou má Šamanka schovanou někde v domě, nejspíš nahoře v patře, kam nikdy nikoho nepouštěla, ani ženské, co ji chodily navštěvovat, a tam v tom pokoji se prý se sochou zavírá a obcuje tam s ní, s tou sochou, co není nic jiného než veliká podobizna pekelníka s údem dlouhým a tlustým jako chlapská ruka svírající kudlu, prostě s obrovitánským kašparem, na kterém Šamanka každičkou noc rajtuje, proto prý nepotřebuje manžela, a opravdu, po smrti dona Manola už u zaříkávačky nikdo dalšího chlapa neviděl, a nač taky, stejně na muže pořád jenom nadávala, že jsou všichni

ožralové a budižkničemové, ksindlové, co se jen povalujou, odporný čuňata, jí už žádnéj takovej hajzl nepáchne přes práh, jen přes její mrtvolu, ženský ze vsi jsou blbky, že si od nich všechno nechávají líbit, a když se takhle rozohnila a oči se jí blýskaly, s rozuchanými vlasy a tvářemi zčervenálými hněvem na okamžik vypadala krásná jako dřív a ženské ze vsi se křižovaly, protože ji najednou viděly nahatou, jak rajtuje na ďablovi, vráží do sebe celý ten jeho pokroucený klacek, ďablovo semeno jí stéká po stehnech, rudé jako láva nebo zelené a vazké jako odvary bublající v kotli na ohni, které jim Šamanka dávala po lžičkách jako lék na jejich strasti, nebo možná černé jako dehet, černé jako ohromné panenky a zacuchané vlasy dítěte, které ženské jednou objevily pod stolem v kuchyni, drželo se Šamančiny sukně, mlčelo a bylo tak vyzáblé, že nejedna žena se v duchu modlila, aby nezůstalo moc dlouho naživu, aby netrpklo; stejné dítě za nějaký čas přistihly sedět pod schodištěm s otevřenou knihou v klíně, jak tiše slabikuje slova, po nichž přejížděly ty veliké černé oči, za pár hodin se to rozneslo a ještě ten den se i ve Ville vědělo, že Šamančino mrně zůstalo naživu, což je s podivem, protože zrůdy, které se občas rodily zvířatům, kůzlata s pěti nohama nebo dvouhlavá kuřata,

vždycky rychle pošly pár dní potom, co se jim poprvé rozlepily oči, kdežto Šamančina dcera, Mladá, jak se jí tehdy začalo říkat, to stvoření zplozené a zrozené potají a v hanbě, den ode dne roste a sílí, a brzy už holka dokázala udělat, cokoliv jí Šamanka poručila: sekala dříví, nosila vodu ze studny, chodila na trh do Villy třináct a půl kilometru tam a třináct a půl zpátky, s brašnami nebo nůši na zádech, a ani jednou se nezastavila, aby si na chvílku odpočinula, natož aby sešla z cesty nebo roštačila s ostatními holkami z vesnice, stejně se všechny bály na ni promluvit, dokonce se jí ani žádná neposmívala, nesmály se jejím hustým kudrnatým vlasům, roztrhaným hadrům a obrovitým bosým nohám, byla veliká a hrozně hubená, silná jako kluk a chytřejší než všichni ostatní, po nějaké době se totiž rozneslo, že o hospodaření v domě se stará Mladá, to ona smlouvala o výšce pronájmu s cukrovarnickými agenty, kteří si brousili zuby na jejich kousek země a číhali, až Šamanky něco zanedbají a oni je právníckými kličkami o jejich majetek připraví, využijí toho, že na něj nemají papíry ani muže, který by je bránil, i když to vlastně nijak nepotřebovaly, protože Mladá se kdovíjak naučila hospodařit s penězi a tak jí to páľilo, že jednou se ta mrcha objevila v kuchyni s tím, že odted'ka bude

cenu za rady a odvary určovat sama, poněvadž Staré – sice jí tehdy ještě nebylo ani čtyřicet, ale kvůli vráskám, šedinám a vytahané povislé kůži vypadala na šedesát – zkrátka Staré občas hapruje mozkovna a zapomíná si dát zaplatit, případně se spokojí s tím, co jí ženské samy nabídnou: homoli hnědého cukru, hrnek suché cizrny, kornout nahnílych citronů nebo kuře prolezlé červy: prostě píčoviny, až to Mladá zatrhla, objevila se v kuchyni, praštila do stolu a chraptivě, jak nebyla zvyklá mluvit, prohlásila, že dárky, co ženské nosí, neodpovídají ceně, jakou mají Šamančiny rady, a že takhle to dál nepůjde, odteď se stanoví tarify podle náročnosti, prostředků, které musí matka vynaložit, a způsobu čarování, kterým má být dosaženo cíle, protože přece není totéž vyléčit hemoroidy, přimět cizího manžela, aby se začal plazit před vámi, nebo zařídit rozmluvu s mrtvou matkou, abyste se dozvěděly, jestli vám odpustila, že jste na ni celý život kašlaly, no ne? Takže ode dneška se to pěkně změní, což se ovšem spoustě ženských vůbec nelíbilo, přestaly o pátcích chodit, a když jim bylo ouvej, jely radši za tím chlapíkem do Palogacha, který prý ovládá mocnější magii než Šamanka, vždyť se za ním jezdí až z hlavního města, televizní hvězdy, fotbalisti, politici ve volební kampani, akorát že ten si svoje

radly taky nechává pořádně zaplatit, a protože většina ženských neměla ani na lístek na autobus do Palogacha, radši nakonec řekly Mladé, no tak dobrá, jak to teda teď bude, ony nemají víc než tohle, tak co s tím, a ona na ně vycenila svoje obrovské zuby a prohlásila, ať si nedělají starosti, že jestli jim nebudou stačit peníze, můžou něco nechat do zástavy, třeba ty náušnice, co jsi měla minule, nebo řetízek tvojí holčičky, nebo když už, tak hrnec jehněčích tamales, kávovar, rádio, kolo, brala cokoli na vybavení domácnosti, a pokud se ženské s placením opozdily, účtovala jim úroky, jednoho dne začala taky půjčovat hotovost na pětatřicetiprocentní nebo ještě horší úrok a po vsi se povídalo, že tuhle mazanost má od ďábla, kdo to kdy viděl, aby měl takový usmrkanec tolik za ušima, kde by se to v ní vzalo, a vždycky se našel někdo, kdo začal v hospodě vykládat, že ty její úroky jsou zlodějina, že by se ta mrcha měla udat na příslušných místech, nahlásit policii, aby ji strčili do lochu za lichvu a příživnictví, co si o sobě myslí, takhle vykořisťovat lidi z La Matosy a dalších osad, ale když na to došlo, stejně nikdo nic neudělal, protože kdo jiný by jim půjčoval peníze za tak ubohé majetečky do zástavy, a taky si nikdo nechtěl proti sobě Šamanky poštvat a mít je za nepřítelkyně,

protože je fakt, že se jich pekelně báli. I chlapi ze vsi odmítali procházet za tmy kolem domu; všichni věděli, jaké podivné zvuky se ozývají zevnitř, křik a sténání doléhaly až na cestu a lidi si představovali, že tam ty dvě čarodějnice obcují s ďáblem, i když jiní si spíš mysleli, že se Stará šamanka pomátla, tehdy už skoro nikoho nepoznávala a každou chvíli tuhla v transu, všichni říkali, že to ji Bůh trestá za její hříchy a sprostoty, a hlavně za to, že zplodila toho satanášova potomka, protože Šamanka vždycky tajemně mlčela, když se jí ženské někdy odvážily zeptat, kdo je otec dítěte, tu záhadu nikdo nedokázal vysvětlit, nebylo totiž jasné, kdy přesně mrně spatřilo světlo světa; don Manolo už rozhodně pěkný čásek ležel pod drnem a o jiném Šamančině muži se nevědělo, nevycházela z domu ani nenavštěvovala tancovačky, ve skutečnosti ovšem ženské zajímalo hlavně to, jestli jí to zpotvořené dítě neudělali jejich vlastní muži, proto jim vždycky naskakovala husí kůže, když se na ně Šamanka s křivým úsměvem zadívala a prohlásila, že mrně je dcera rohatýho, ostatně taky se satanášovi podobala, když jste se na ni podívali a porovnali si ji s obrazem v kostele ve Ville, na kterém je archanděl Michael přemáhající ďábla, hlavně oči a obočí měla stejné, a ženské se křižovaly a občas se jim

v noci zdálo, že je pronásleduje satanáš se ztopořeným ocasem a chce jim udělat dítě, budily se se slzami v očích, s ulepeným mokrem v rozkroku a bolavým břichem a honem běžely do Villy vyzpovídat se páteru Castovi, který jim vyhuboval, že nemají věřit na kouzla a čáry; existovali totiž i lidi, co se všem těmhle povídačkám jenom smáli, podle nich je Stará prostě magor a Mladou určitě ukradla nějakým chudákům, jiní zase tvrdili, že Sarajuana, když už byla hodně stará, vyprávěla, jak se jednou pozdě večer objevili u ní v hospodě kluci, co nebyli zdejší, podle přízvuku nebyli z La Matosy a možná ani z Villy, ožrali se a pak se začali vychloubat, že si právě užili s jednou kundou z La Matosy, takovou čarodějnici, co prý zabila manžela, Sarajuana hned nastražila uši a oni vykládali, jak se jí vloupali do domu a jak ji zmlátili, aby držela a mohli ji všichni pořádně vojet, protože čáry sem, čáry tam, kunda to byla pěkná, rajcovní, a určitě se jí to nakonec líbilo, jinak by se tak nekroutila a nevřískala, když ji brousili, v týhle podělaný zapadlý díře jsou stejně všechny ženský kurvy, říkali, a jako obvykle se našel blbec, protože blbec se vždycky najde, jak Sarajuana dobře věděla, co se urazil, že La Matosa není žádná podělaná díra, ruplo mu v bedně a skočil na ně a celá hospoda s ním

a pěkně ty přivandrovalce zpráskali, ale mačetu nakonec nikdo nevytáhl, možná proto, že je rychle uzemnili, nebo proto, že bylo moc horko na to, aby se urážka dala brát tak vážně, navíc u Sarajuany neseděly žádné ženské, aby se bylo před kým vytahovat, dokonce ani ty vychrtlé ubožačky, co sem cestovaly z chatrčí na pobřeží a prodávaly se za pivo, nikdo, jen oni a Sara, kterou už tou dobou brali jako jednoho z nich, osmahlých chlapáků s nezbytným knírem a lahví piva, co teplá v ruce, na stropě skřípal větráku, jak namáhavě rozrážel živočišné horko stoupající z jejich těl, z magnetofonu vedle kamen vyřvávala cumbia *Za-ca-ti-to pal conejo, tiernito-verde voy a cortar*, naproti barvotisk svatého Martina na koni, *pa llevarle al conejito*, aloe svázaná stužkou namočenou do svěcené vody, *que ya-empieza a desesperar, sí señor, cómo no*, a třtinová kořalka, ta zahání závist, vysvětlovala Šamanka, aby se zlo vrátilo k tomu, kdo si ho zaslouží, kdo ho poslal. Proto měla na kuchyňském stole přímo uprostřed talíř hrubé soli a na něm červené jablko propíchnuté skrz naskrz řeznickým nožem a bílý karafiát; ženské, co si v pátek na návštěvu u Šamanky přivstaly, květ nacházely už celý zvadlý a zplihlý, jakoby uhnílý, zežloutlý zhoubnými vibracemi, které do toho domu přinášely, negativní

energií, jež se v nich ukládala v dobách smutku a katastrof a kterou z nich Šamanka uměla svými lektvary vytáhnout, zůstávala pak viset jako husté, neviditelné miasma v zatuchlém vzduchu domu, kde se už dlouho pořádně nevyvětralo, nikdo si nepamatoval, kdy začala mít Stará takový strach z oken, ale když se v šeru obýváku za kuchyní, kam se nikdo neodvážil ani nakouknout, batolilo mrně, okna už byla zazděná, Stará je vlastníma rukama zabeđnila balvany, sáđrou, klacky a dráty, a dokonce i hlavní vchod, téměř černé dubové dveře, kterými vynesli Manolovu rakev, aby ho mohli pohřbít ve Ville, zazdila cihlami a utěsnila pilinami a bůhvíčím dalším, aby se už nikdy neotevřely, a od té doby se dalo dostat do domu jen zadním vchodem ze dvora, dveřmi do kuchyně, někudy totiž musela Mladá chodit ven, aby zalila, vyplela záhony, došla na nákup, a protože Šamanka dveře nemohla zrušit, dala si na ně udělat mříž z tyčí tlustších než ve vězeňských celách ve Ville, nebo to aspoň tvrdil kovář, který ji vyrobil, zamykala ji na visací zámek velký jako pěst a klíč nosila vždycky vlevo v záňadří; tu mříž ženské z vesnice nacházely čím dál častěji zavřenou, a protože si netroufaly zabouchat, čekaly venku a někdy se zevnitř ozýval křik, nadávky, běđování a praskot

kusů nábytku, kterým Stará zřejmě třískala o podlahu nebo o stěny, jak se zdálo z hluku doléhajícího na dvorek, zatímco Mladá – jak bude po letech vyprávět holkám od silnice – se krčila pod kuchyňským stolem a v ruce svírala nůž, schoulená do klubíčka, jako když byla malá a všichni ve vesnici jí přáli, a dokonce se za to i modlili, aby radši hned umřela a nemusela trpět, protože dřív nebo později si pro ni přijde satanáš, protože je přece jeho dcera a patří mu, a to se potom otevře země a obě Šamanky se propadnou do propasti, rovnou do ohnivého jícnu pekla, jedna za to, že ji zplodil ďábel, druhá za všechny svoje čáry a zločiny: za to, že otráвила dona Manola a uřkla jeho syny, aby zahynuli při nehodě; že svými čárami a kouzly kastruje a oslabuje muže ze vsi; a hlavně za to, že mockrát vyrvala z lůna povětrných ženských sémě, které se tam právoplatně uchytilo, že každé na požádání uvařila jedovatý lektvar, ve kterém se zárodky rozpustily a jehož recepturu stačila před smrtí svěřit Mladé, muselo to být někdy ve dnech před sesuvem půdy v osmasedmdesátém, tehdy se zabeđnily v domě, protože pobřeží zuřivě bičoval hurikán s hněvem hromů a blesků, ze zatažené oblohy se celé dny valila voda, až podmáčela pole a všechno shnilo, dobytek vyděšený vichřicí

a hromobitím nestačil utéct z ohrad a utopil se stejně jako některé děti, protože je nikdo nestihl vzít do náruče, když se kopec utrhł a zřítíl s praskotem skalisek a vyvrácených dubů, černé bahno se s hukotem valilo, všechno strhávalo s sebou a nakonec se rozlilo na pobřeží, tři čtvrtiny vesnice proměnilo v hřbitov přímo před zarudlýma, uplakanýma očima lidí, kteří přežili jen proto, že měli štěstí a včas se chytili větví mangovníku, když se přiřítíla voda, a několik dní se křečovitě drželi v korunách stromů, dokud je nevy-svobodili vojáci na člunech, když se smršť konečně přesunula k horám, vyčasilo se, mezi olověnými mraky znovu vysvitlo slunce, půda se začala zpevňovat a lidé, promočení do morku kostí, s tělem porostlým lišejníkem, který vypadal jako maličké korály, začali houfně přicházet do Villagarbosa, v náručí nesli děti, které přežily, za sebou táhli dobytek a hledali útulek v místech, kam je poslala vláda: v přízemí radnice, v atriu kostela, dokonce i ve škole se na nějakou dobu přestalo učit, aby se v budově mohli ubytovat tihle nešťastníci se všemi svými ranci, nářky a seznamy mrtvých a nezvěstných, mezi něž už započítali i Šamanku a její ďábelskou dceru, protože po smršti je nikdo znovu nespatrił. Až o mnoho týdnů později se jednou Mladá objevila v ulicích Villy,